

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

матеріали
XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

«Актуальні питання якості медичної освіти»
(з дистанційним під'єднанням Вм(Ф)нЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)

12–13 травня 2016 року
м. Тернопіль

У двох томах

ТОМ 2

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2016

РЕАЛІЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ НОВОГО ЗАКОНУ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ» ТА ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

І. В. Сергета, О. Ю. Панчук, С. Ю. Макаров, Н. В. Стоян, І. Л. Дреженкова, Л. М. Ваколюк, Р. В. Теклюк, Д. П. Сергета, О. І. Макарова

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова

Вступ. Імплементация основних положень нового закону “Про вищу освіту” передбачає реалізацію цілої низки структурних змін, які мають відбуватися в освітній галузі України відповідно до його пріоритетних вимог та передбачають як удосконалення організації навчально-виховного процесу, так і створення передумов до формування здоров’язберігаючих компетенцій суб’єктів навчально-виховного процесу, спрямованих на реалізацію різноманітних профілактичних заходів, збереження соматичного і психічного здоров’я студентської молоді, утвердження серед учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, формування передумов до запровадження здорового способу життя, уміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах [1, 4].

Основна частина. Високий рівень інтелектуальних та інформаційних навантажень, властивих для сучасної вищої школи, наявність ознак вираженого дефіциту часу в структурі повсякденної діяльності студентів, складний період перебудови робочого динамічного стереотипу, необхідного для успішного виконання майбутньої професійної діяльності, можуть призводити до розвитку донозологічних станів, провідними ознаками яких є виснаження адаптаційно-компенсаторних механізмів організму та зниження рівня здоров’я дівчат і юнаків [2, 3]. У зв’язку з цим, в ході навчального процесу на цілому ряді кафедр Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова широко використовуються дані проведених наукових досліджень у галузі університетської гігієни, які визначають наявність суттєвих відхилень з боку провідних показників характеру організації повсякденної діяльності дівчат і юнаків від загальноприйнятих нормативних положень та фізіолого-гігієнічних регламентів і, передусім, перевищення встановлених гігієнічними вимогами регламентів максимально-допустимої тривалості денного перебування у стінах вищих навчальних закладів, низький рівень добової рухової активності, недостатній час перебування дівчат і юнаків на свіжому повітрі тощо. В ході проведених досліджень науково обґрунтовані гігієнічні нормативи рухової активності студентської молоді (величини добових енерговитрат – 9000-11000 кДж у дівчат і 14500-16500 кДж у юнаків; кількість локомоцій в добовому циклі – відповідно 14000-18000 кроків і 15000-19000 кроків; тривалість динамічного компоненту в добовому бюджеті часу – відповідно 130-180 хв і 140-190 хв), що ураховують особливості професійного розвитку майбутніх фахівців та справляють сприятливий вплив на процеси формування здоров’я і адаптаційні можливості їх організму. Як провідні шляхи оптимізації рухової активності студентської молоді визначено: здійснення постійного моніторингу та індивідуалізованої оцінки звичної рухової активності студентів у добовому і тижневому циклах, урахування гігієнічних нормативів рухової активності студентської молоді та обов’язкове досягнення їх значень в процесі організації навчального процесу у вищих навчальних закладах та під

час здійснення позанавчальної діяльності дівчат і юнаків, запровадження профілактично обумовлених стратегій організації повсякденної навчальної і позанавчальної діяльності тощо.

Результати досліджень, в центрі яких перебували питання щодо здійснення адекватної до вимог сьогодення фізіолого-гігієнічної оцінки умов навчального середовища, основних режимних елементів повсякденної діяльності, рівня навчальної адаптації та стану адаптаційних ресурсів організму студентів різних курсів, які перебувають в умовах медичних вищих навчальних закладів, проведення психогігієнічної оцінки процесів формування психофізіологічних функцій, особливостей особистості та стану здоров’я дівчат і юнаків, а також визначення закономірностей їх взаємозв’язку та взаємозалежності серед студентів різних курсів, чітко засвідчують той факт, що обов’язковим компонентом розроблення сучасних ефективних здоров’язберігаючих технологій як невід’ємного чинника підвищення ступеня ефективності навчальної і позанавчальної діяльності студентської молоді, формування фахівця, який цілком задовольняє вимогам спеціальності, яка обрана, та в повній мірі володіє здоров’язберігаючими компетенціями, є урахування таких головних детермінант, як: режимно-адаптаційна детермінанта, що обумовлює необхідність в урахуванні основних режимних елементів навчальної і позанавчальної діяльності, рівня навчальної адаптації і навчальної успішності студентів, передусім, за професійно-орієнтованими предметами; психофізіологічна детермінанта, що визначається рівнем розвитку провідних соціально- і професійно-значущих психофізіологічних функцій дівчат і юнаків; особистісна детермінанта, що пов’язана з особливостями процесів формування провідних особливостей особистості студентської молоді, які відіграють важливу роль у становленні майбутніх фахівців медичного профілю; інтегративно-функціональна детермінанта, що визначається наявністю глибинних взаємозв’язків між окремими компонентами функціонального стану та адаптаційних ресурсів організму, психофізіологічних функцій і особливостей особистості дівчат і юнаків, які справляють комплексний, поєднаний, синергічний за своїм змістом, вплив на процеси формування здоров’я, ступінь професійної адаптації та теоретичну і практичну підготовленість сучасної студентської молоді.

Зрештою, не можна не відзначити, що в ході досліджень, які проведені, здійснена адекватна вимогам сьогодення професіографічна оцінка трудового процесу та науково обґрунтовані психофізіограми і психограми професійної діяльності згідно із основними медичними і стоматологічними спеціальностями, визначені індивідуально-значущі фактори ризику розвитку відхилень від природного перебігу процесів професійного становлення та обґрунтовані провідні напрямки використання засобів психогігієнічної корекції наявних відхилень у структурі особливостей особистості студентів, виявлені особливості функціонування механізмів психофізіологічної адаптації в умовах передекзаменаційного стресу та

визначені особливості адаптаційних можливостей організму і особливостей розумової працездатності студентів у залежності від особливостей міжпівкульної взаємодії і профілю латеральної організації та біоритмологічних особливостей організму.

Висновки. Формування здоров'язберігаючих компетенцій студентів у процесі навчальної і професійної підготовки слід вважати обов'язковим компонентом створення сучасних стандартів вищої медичної освіти та організації навчального процесу у сучасних медичних вищих навчальних закладах.

В ході досліджень науково-обґрунтовані гігієнічні нормативи рухової активності сучасних студентів, встановлені головні детермінанти використання психогігієнічних компонентів у структурі здоров'язберігаючих технологій, здійснена професіографічна оцінка трудового процесу за медичними і стоматологічними спеціальностями, визначені особливості адаптаційних можливостей організму дівчат і юнаків, урахування яких є невід'ємною складовою процесу формування здоров'язберігаючих компетенцій студентської молоді.

Література

1. Особливості соціально-психологічної адаптації студентів першого курсу ХНМУ – мешканців Луганської та Донецької областей / Лісовий В. М., Капустник В. А., Марковський В. Д., Хаустов М. М., Дмитрієнко К. В., Сінайко В. М., Завгородній І. В. // Медична освіта. – 2015. – № 2. – С. 50-52.

2. Сергета І. В. Донозологічні зрушення у стані психічного здоров'я: сучасні психогігієнічні підходи до тлумачення, діагностики та оцінки / І. В. Сергета // Науковий журнал Міністерства охорони здоров'я України. – 2013. – № 3 (4). – С. 36-49.

3. Сердюк А. М. Психогігієна дітей и подростков, страдаючих хронічними соматическими захворюваннями / А. М. Сердюк, Н. С. Полька, І. В. Сергета. – Вінниця: Нова книга, 2012. – 336 с.

4. Сучасні завдання вищої медичної освіти та кадрового забезпечення реформування галузі / Старча Т. М., Волосовець О. П., Клоченко І. В., П'ятницький Ю. С., Петрова К. І., Соколова Л. В., Булах І. Є. Чернищенко Т. І., Фисун Ю. І. // Медична освіта. – 2015. – № 2. – С. 9-13.

<i>О. О. Нагорна, Н. О. Горчакова, В. Ю. Дяченко, І. С. Чекман</i> ІНТЕНСИФІКАЦІЯ НАБУТТЯ ЗНАТЬ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ.....	150
<i>О. М. Олещук, К. А. Посохова, В. П. Пида, І. П. Мосейчук, В. В. Черняшова, О. О. Шевчук, А. С. Вольська, С. Л. Маланчук</i> ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ФАРМАКОЛОГІЇ.....	150
<i>В. І. Опришко, В. Й. Мамчур, Д. С. Носівець, Н. В. Хомяк, Н. В. Ліхолєтова</i> ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ НА КАФЕДРІ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ.....	152
<i>А. В. Пантус</i> МЕТОДИКА ІНТЕРАКТИВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ 3D ТЕХНОЛОГІЙ.....	154
<i>М. В. Пацєра</i> ЗАСОБИ ОПТИМІЗАЦІЇ НАПИСАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ ІСТОРІЇ ХВОРОБИ НА ПЕДІАТРИЧНІЙ КАФЕДРІ.....	156
<i>Т. О. Перцева, О. В. Мироненко, В. В. Дмитриченко, Г. А. Гарагуля, Л. А. Ботвінікова</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ «ДІЛОВА ГРА» У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	157
<i>Р. П. Піскун, Т. І. Шевчук, С. М. Горбатюк, О. В. Спрут, Н. М. Гринчак</i> САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ.....	158
<i>Н. О. Попелюк, О. Г. Чернюх</i> ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК ОДИН ІЗ КЛЮЧОВИХ АСПЕКТІВ СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	159
<i>І. А. Прокоп, Г. Я. Павлишин</i> ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНИХ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ МЕДИКІВ.....	160
<i>І. Б. Самура, Л. В. Григор'єва, О. В. Тихоновський</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	161
<i>О. В. Саник, Н. В. Литвиненко, М. Ю. Дельва, І. І. Дельва, В. А. Пінчук</i> РОЛЬ ТЕЛЕМЕДИЦИНИ І ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНИХ ЛІКАРІВ.....	162
<i>Л. А. Сарафинюк, Л. В. Фоміна</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ У СПОРТИВНИХ СЕКЦІЯХ ЗАГАЛЬНО-ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ВІННИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ М. І. ПИРОГОВА.....	163
<i>А. В. Семеняк, О. А. Андрієць, І. Р. Ніцович</i> САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК ВАГОМА СКЛАДОВА ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ» СТУДЕНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ».....	164
<i>І. В. Сергета, О. Ю. Панчук, С. Ю. Макаров, Н. В. Стоян, І. Л. Дреженкова, Л. М. Ваколюк, Р. В. Теклюк, Д. П. Сергета, О. І. Макарова</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ НОВОГО ЗАКОНУ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ» ТА ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	166
<i>В. Д. Сиволап, О. П. Бондаренко, С. М. Кисельов</i> СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ «ОСНОВ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ».....	167
<i>Л. П. Сидорчук, О. А. Петринич, С. В. Білецький, Т. В. Казанцева, С. І. Іващук, Л. В. Мельничук, Л. В. Никифор, А. А. Соколенко, М. М. Сем'янів, Ю. В. Репчук</i> ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ НА БАЗІ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ НАВЧАЛЬНО- ПРАКТИЧНИХ ЦЕНТРІВ ПЕРВИННОЇ МЕДИКО-САНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ.....	168
<i>С. І. Сміян, Р. Я. Боднар, Р. Р. Коморовський, У. С. Слаба, А. А. Леявко, Г. В. Лихацька, С. В. Даньчак, І. І. Кулешко, Л. М. Мігенько</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ.....	170
<i>В. М. Соколенко, Л. Е. Весніна, К. Є. Юдіна</i> ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ФІЗІОЛОГІЇ.....	171
<i>Д. О. Степанський, Н. С. Башкірова, Г. М. Дараган, Л. М. Сладкова</i>	